

BẮT ĐẦU TỪ NHỮNG CÁNH ĐỒNG MẪU LỚN

NGOC LAN

Trung tâm Khuyến nông - Khuyến ngư Quảng Bình

Bắt đầu từ năm 2013, mô hình cánh đồng mẫu lớn trên cây lúa với diện tích 83ha vụ Đông Xuân, 30ha vụ Hè Thu được thực hiện tại xã Phong Thủy (Lệ Thủy) và Vạn Ninh (Quảng Ninh) đã mang lại năng suất 75 tạ/ha, cao hơn 28 tạ/ha so với năng suất bình quân của tỉnh. Đặc biệt, từ thành công của mô hình này, từ năm 2014, cùng với cây lúa, nhiều địa phương trong tỉnh còn bắt đầu triển khai mô hình này trên các cây trồng khác như sắn, ớt. Đây được coi là nhiệm vụ then chốt nhằm chuyển dịch cơ cấu nông nghiệp theo hướng sản xuất hàng hóa bền vững, nâng cao thu nhập cho nông dân, góp phần làm thay đổi nhận thức của người nông dân sản xuất theo hướng hàng hóa...

Điểm then chốt đầu tiên để có thể thực hiện cánh đồng mẫu lớn chính là “dồn điền đổi thửa”, bởi diện tích đồng ruộng phải liên kết mới có thể đồng bộ tất cả các khâu giống, quản lý dịch bệnh và cơ giới hóa. Trước đây, nhiều hộ nông dân ở tỉnh ta khi được giao đất đều được chia “công bằng”, có cả ruộng tốt, xấu, đồng gần đồng xa... dẫn đến tình trạng ruộng đất manh mún. Kể từ khi bắt tay vào xây dựng nông thôn mới (NTM), việc quy hoạch đất đai, dồn điền đổi thửa để phát triển sản xuất được thực hiện, là tiền đề đầu tiên để triển khai mô hình cánh đồng mẫu lớn. Theo khảo sát, trước đây bình quân xã viên của các hợp tác xã (HTX) nông nghiệp đều có từ 8-10 thửa ruộng ở khắp các đồng gần, đồng xa. Sau khi thực hiện dồn điền đổi thửa, mỗi hộ chỉ còn từ 2,8 - 4 thửa nên thuận tiện hơn trong sản xuất. Anh

Nguyễn Văn Hoàng, Chủ nhiệm HTX dịch vụ nông nghiệp (DVNN) Đại Phong (Phong Thủy) cho biết, trước đây, bình quân mỗi hộ dân ở Phong Thủy có từ 6 - 7 thửa ruộng. Quá trình triển khai thực hiện quy hoạch phát triển sản xuất theo yêu cầu của NTM, xã đã mạnh dạn thực hiện dồn điền đổi thửa. Bám sát chủ trương của tỉnh, huyện, sau một thời gian họp bàn, các xã viên ở HTX đã đi đến thống nhất giảm từ 6 - 7 thửa/hộ xuống bình quân còn 2,8 thửa/hộ. Chỉ sau 2 tháng, nhờ sự bàn bạc dân chủ và đảm bảo công bằng, thống nhất cao trong các xã viên, việc dồn điền đổi thửa đã hoàn tất, đảm bảo được yêu cầu của sản xuất thâm canh theo hướng hàng hóa.

Còn ông Võ Văn Thắng, Trưởng thôn Thống Nhất, xã An Ninh (Quảng Ninh) thì cho biết, trước đây bà con địa phương có từ 6 - 7 thửa ruộng tại nhiều vị trí khác nhau nên mỗi khi vào vụ, chỉ riêng các khâu làm đất, gieo cấy, thu hoạch cũng đã tốn mất 1 ngày/thửa/khâu, bây giờ giảm xuống còn 3 thửa nên thời gian đầu tư vào khâu làm đất, gieo cấy, thu hoạch đã được rút ngắn đến 1/2. Đó là chưa tính tới khâu chăm sóc, bón phân, thủy lợi rất thuận tiện, tiết kiệm rất nhiều kinh phí. Khi ruộng không còn manh mún, phân tán, một số nông dân trong xã đã thuê lại ruộng của những hộ dân liền kề nhằm “tích tụ ruộng đất”, sản xuất theo quy mô lớn, chuyên sâu, nhờ đó hiệu quả kinh tế được nâng lên đáng kể...

Một vấn đề nữa khi xây dựng cánh đồng mẫu lớn là các địa phương đã bước đầu đẩy mạnh liên kết “4 nhà” trong chuỗi nghiên cứu -

sản xuất - cung ứng - tiêu thụ sản phẩm nông sản. Vụ Đông Xuân 2012-2013, HTX DVNN Đại Phong khi thực hiện cánh đồng mẫu lớn đã ký kết với Công ty CP Tổng Công ty Nông nghiệp Quảng Bình đảm nhận cung ứng đầu vào về giống, phân bón, quy trình kỹ thuật và bao tiêu sản phẩm cho nông dân với giá cao hơn thị trường gấp 1,2 lần. Kết quả, năng suất lúa đạt bình quân 75 tạ/ha (cao hơn những năm trước 10 tạ/ha), lại được thu mua với giá cao, sau khi trừ chi phí sản xuất trực tiếp nông dân còn lãi trên 26 triệu đồng/ha. Anh Nguyễn Văn Hoàng cho biết, năm 2014 này, HTX tiếp tục ký kết hợp đồng với Công ty để thực hiện cánh đồng mẫu lớn với diện tích tăng thêm khoảng 10ha. Nét nổi bật ở vụ mùa này là HTX sẽ sản xuất lúa theo mô hình khép kín, thực hiện “3 giảm, 3 tăng” và sử dụng phân bón Sao Việt...

Đặc biệt, trong năm 2014, đã có 9 doanh nghiệp liên kết tham gia xây dựng cánh đồng mẫu lớn, trong đó Công ty TNHH MTV Giống cây trồng Quảng Bình liên kết sản xuất và tiêu thụ 180ha lúa giống; Cục Dự trữ Nhà nước khu vực Bình Trị Thiên (A39), Công ty CP Lương thực Bình Trị Thiên, Công ty TNHH Khoa học và Công nghệ Vĩnh Hoà (Nghệ An) liên kết sản xuất, tiêu thụ 750ha lúa thương phẩm cho nông dân hai huyện Lệ Thủy và Quảng Ninh. Đối với cây ớt, Công ty TNHH Long Nguyên Khang (Quảng Nam), Công ty Duy Phong, Công ty Chu Hạnh (Bố Trạch), Công ty Trần Vinh (Hải Dương) liên kết với nông dân trồng, tiêu thụ 454ha ớt xuất khẩu và Nhà máy sản xuất tinh bột sắn xuất khẩu Sông Dinh, Nhà máy sản xuất tinh bột Long Giang liên kết xây dựng 200ha sắn nguyên liệu.

Từ thành công của mô hình cánh đồng mẫu lớn trên cây lúa, từ vụ Đông Xuân 2013 - 2014, nhiều địa phương ở tỉnh ta còn bắt tay vào thực hiện cánh đồng mẫu lớn đối với nhiều loại cây

trồng khác như sắn, ớt... Theo ông Dương Đệ Quang, Trưởng phòng Nông nghiệp & PTNT Lệ Thủy, năm 2014, huyện Lệ Thủy sẽ tiếp tục triển khai mô hình cánh đồng mẫu lớn đối với cây lúa, trong đó xã Phong Thủy trên 110ha, An Thủy 200ha, Liên Thủy 40ha; ngoài ra một số địa phương vùng cát ven quốc lộ 1 như Hồng Thủy, Thanh Thủy, Cam Thủy thực hiện cánh đồng mẫu lớn với cây ớt, khoai lang và một số cây màu... Còn anh Nguyễn Ngọc Thụ, Phó Chủ tịch UBND huyện Quảng Ninh thì chia sẻ, vụ Đông Xuân 2013 - 2014, huyện sẽ xây dựng cánh đồng mẫu lớn đối với cây lúa ở xã An Ninh 150ha, Vạn Ninh 45ha; liên kết với một số doanh nghiệp để cung ứng đầu vào về giống, phân bón, quy trình kỹ thuật và bao tiêu sản phẩm cho nông dân với tổng diện tích khoảng 600ha tại các xã An Ninh, Xuân Ninh, Duy Ninh; đồng thời xây dựng cánh đồng mẫu lớn với cây ngô 30ha, dưa hấu 20ha, mướp đắng 7ha, sắn 100ha, ớt 15ha... Ngoài ra, các địa phương khác trong tỉnh cũng đang nỗ lực triển khai cánh đồng mẫu lớn, như huyện Bố Trạch trồng ớt tại xã Hưng Trạch, Cự Năm, trồng sắn tại xã Nam Trạch, Tây Trạch, Hòa Trạch; huyện Quảng Trạch thực hiện cánh đồng mẫu lớn trên cây ớt tại các xã Quảng Hợp, Quảng Lộc...

Mặc dù chỉ mới triển khai, nhưng mô hình cánh đồng mẫu lớn đã có những ưu điểm đó là đầu ra sản phẩm được doanh nghiệp đặt hàng từ đầu nên người sản xuất yên tâm, tích cực đầu tư sản xuất; góp phần làm thay đổi nhận thức của người nông dân sản xuất theo hướng hàng hóa; vật tư đầu vào được cung ứng kịp thời, chủ động, giá cả hợp lý, chi phí sản xuất giảm. Hy vọng rằng, mô hình cánh đồng mẫu lớn sẽ mang lại nhiều lợi ích thiết thực cho người nông dân trong việc xóa đói giảm nghèo, vươn lên làm giàu chính đáng, góp phần xây dựng NTM ■